

O indeksowaniu płac, emerytur i innych wypłat

Uchwałę rządu Republiki Litewskiej nr 295 z 27 kwietnia 1992 r. zostało zatwierdzone i dokowanie minimum środków utrzymania według cen na dzień 1 kwietnia 1992 r. — 1310 rubli miesięcznie na jednego mieszkańca Republiki Litewskiej (stosuje się współczynnik indeksowania 1,14); minimalne uposażenie miesięczne — 1370 rubli i minimalne wynagrodzenie godzinowe — 8 rubli; zagwarantowane przez państwo dochody — 1185 rubli na jednego członka rodziny i gwarancja dochodów — 524 ruble miesięcznie.

Wyszczególnione minimalne wysokości stosować od 1 maja 1992 r., jeżeli inaczej nie reguluje ta uchwała.

Od 1 maja 1992 r. płace pracowników instytucji i organizacji budżetowych podnosi się o 14 proc.

Od 1 maja 1992 r. państwowym przedsiębiorstwom mającym na celu osiągnięcie zysków, gdzie średnie płace za marzec nie przekraczały 4 tys. rubli, zaleca się płace pracowników podnieść średnio o 30 proc., a innym przedsiębiorstwom zwiększyć o 10–20 proc. z uwzględnieniem posiadanych środków. Emerytury z dodatkami i kompensatami przynależnymi emerytom od 1 maja 1992 r. zwiększa się o 20 proc.; emerytom pracującym emeryturę zwiększa się w myśl punktu 2 uchwały rządu Republiki Litewskiej nr 201 z 30 marca 1992 r. „O wypłacie emerytur wraz ze zmianą indeksu cen”.

Zatwierdzić i stosować od 1

maja 1992 r. współczynnik indeksowania emerytur pracującym emerytom — 1,2;

o 14 proc. podnosi się zasiłki dla osób, otrzymujących je z tytułu niezdolności do pracy; bezrobotnym, otrzymującym zasiłki z tytułu bezrobocia (z wyjątkiem minimalnego i maksymalnego) pracującym kobietom przebywającym na urlopach macierzyńskich i otrzymującym zasiłki z tytułu macierzyństwa.

Z uwagi na warunek ustalony w ustawie o zatrudnieniu mieszkańców Republiki Litewskiej, że początek wypłacania zasiłku z tytułu bezrobocia przesuwa się do końca tego okresu, za który osobom zwolnionym z pracy wypłacono odprawę, o 14 proc. podnosi się część odprawy, która oblicza się po odjęciu od wypłaconej odprawy w wysokości średniego 2-miesięcznego wynagrodzenia (przynależnej po 1 marca 1992 r.) średniego wynagrodzenia za jeden dzień, pomnożonego przez tyle dni pracy, ile ich było od przyznania odprawy do dnia 1 maja 1992 r. niezależnie od czasu zatrudnienia.

Zwiększyć od 1 maja 1992 r. zasiłek socjalny rodzinom w następujący sposób:

— dzieciom do lat 15 (uczniom — do 18), jak też abiturientom (absolwentom) dziennych ogólnokształcących, zawodowych szkół i szkół wyższego stopnia nie mających ukończonych 18 lat, zamierzających dalej się uczyć i nie pracujących oraz uczniom, którzy ukończyli niepełną szkołę średnią w ciągu okresu po

ukończeniu szkoły do 1 września tego samego roku wypłacać zasiłek socjalny, stanowiący 40 proc. różnicy między 1435 rubli i średnimi dochodami przypadającymi na jednego członka rodziny. Ten zasiłek przysznawać i wypłacać rodzinom, których średnie dochody na jednego członka rodziny są niższe od dochodów zagwarantowanych przez państwo (tj. 1185 rubli miesięcznie);

— pełnoletnim odbiorcom zasiłku — mającym ukończone 18 lat i nie otrzymującym stypendium (w tym socjalnych), studentom i uczniom ogólnokształcących i uczelniami; współzależnym rodzinom studentom; matkom, wychowującym troje i więcej dzieci do lat 16 (uczniom — do 18); nie pracującym matce lub ojcu, opiekującym się chorym członkiem rodziny, inwalidą I lub II grupy albo dzieckiem — inwalidą; jednemu z nie pracujących rodziców, jeżeli są oni inwalidami I lub II grupy i mają dzieci w wieku do lat 16 (uczniów — do 18) i nie pracującym matkom, wychowującym dzieci do lat trzech bez ojca, albo gdy rodzic, z których przyczyn nie pracuje (jest studentem, uczniem, emerytem, chorym — jeżeli jest orzeczenie lekarskie — albo został skazany na pozbawienie wolności), jak też matkami ponad 18 lat abiturientom (absolwentom) dziennych szkół ogólnokształcących, zawodowych i szkół wyższego stopnia, zamierzającym dalej się uczyć i nie pracującym oraz uczniom, którzy ukończyli niepełną szkołę średnią, w ciągu okresu od ukończenia szkoły do 1 września tego samego roku wypłacać zasiłek socjalny, stanowiący 40 proc. różnicy między 1310 rubli i średnimi dochodami, przypadającymi na jednego członka rodziny, jeżeli są one niższe niż 1185 rubli miesięcznie.

Przewodniczący RN RL odwiedził mieszkańców rejonu wileńskiego

(Dokończenie ze str. 1)

zgodził chociażby na dwa dni w tygodniu ustalić dostępną większość cenę biletu, bowiem chcąc zapewnić rentowność kolei, cena ta musiałaby wynosić mniej więcej 15 rubli.

Bolącym problemem dla rudo-doman jest też przeprowadzenie gazu, obsługa lekarza. Dojazd do miasta do polikliniki z dziećmi jest męczący i drogi kosztuje. A przeznaczony na dzieci sztabulowy miesięczny zasiłek — że tak to powiedzieć — nie znikną pomoc.

Zebrań zapytawali też o dalszy los uczniów, którzy ukończyli polskie szkoły; o terminy, kiedy będą odtąd szkoły litewskie i wprowadzona dokumentacja urzędowa w języku pa-

ństwom; kiedy i na jakie sadzisz nastąpi nowy polityczny ministerstwo terytorialny; kiedy zostaną rozwiązane bory do rady rejonowej należy obecnie decyzje państwa o przeprowadzeniu reformy, czy jest gwarantowana republika szybko wydane zyski ekonomiczne, czy w stanie w przyszłości jednego z państw zachodnich.

„Wszystkiego naprawić nie sposób poruszyć w jednym Najważniejszy jednak — że takie spotkanie nie przyczyni do lepszego zrozumienia i rozwiązania wielu nurtujących mieszkańców

Danuta WOJTKI

Przybywa delegacja Rosji

WILNO (ELTA). 1 maja na briefing u rzecznik spraw parlamentu Audrius Azubalis poinformował o przewidzianej na poniedziałek w wymianie dokumentów ratyfikacyjnych litewsko-rosyjskiego układu o podstawach stosunków między państwami. Zakomunikował on, że do Wilna specjalny samolot przyniesie w tym celu przedstawiciel prezydenta Rosji, pierwszy zastępca ministra spraw zagranicznych Fiodor Szelow. Kowiedajew i towarzyszące mu osoby — przewodnicząca delegacji rosyjskiej na między państwowe rozmowy z Litwą — Wiktor Isakov, dowódca wojsk przeznaczenia ogólnego WNP generał-pułkownik Władimir Sie-

micnow, dowódca północno-wschodniej grupy wojsk, generał-pułkownik Walerij Władimiro-wysocki, urzędnicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych, departamentu do Rosji Najwyższej Komisji Rosyjskiej.

W Wilnie goście spotkali się z przewodniczącym Rady Najwyższej Wytautasem Landisem, premierem Gediminasem Wagneriusem, ministrem spraw zagranicznych Algirdasem Girdargem. Po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych, które dzie się w konferencję prasową. Przewidziano również spotkanie z przedstawicielami społeczności rosyjskiej. W tym dniu delegacja uda się do

Konferencja prasowa G. Wagnerusa

Sala konferencyjna siedziby rządu tym razem pełka w swych — tyłu dziennikarzy chciało wziąć udział w spotkaniu z premierem rzady Litwy Gediminasem Wagneriusem. I nic dziwnego — napięte są obecnie stosunki między parlamentem a rządem. Na dodatek namietności wzrosły po tym, kiedy przewidywano rozpatrywanie kwestii rządowych na posiedzeniu plenarnym, a deputowani przekroczyli harmonogram i sprawę odcroczyli na następny tydzień, zaś w następnym tygodniu na posiedzeniu nie mógł przybyć premier... A tu jeszcze reorganizacja gabinetu, rozwiązanie i zespolenie ministerstw, dymisje na własne i nie własne życzenie dygnitarzy, różne plotki, wprowadzenie do obiegu ogólnych talonów o nominalnie 200 i 500.

Słowem, każdy pragnął z pierwszej ręki zacerpanąć najwięcej wiadomości. Już na wstępie G. Wagneriusz zaznaczył, że podejmując się obowiązków premiera zamierzał tylko troszczyć się o przekształcenie gospodarki z planowej w rynkową, czyli jej reformę, nie zaś politykę. Tymczasem jego wysiłki natknęły się na mur polityczny w postaci Rady Najwyższej. Premier nie neguje zasług obecnego jej składu:

— Są ogromne i należy się jej

wielkie dzięki, ale czas i na krok następny powiedzieć. Jeżeli nie można rozstrzygnąć spraw w ramach aktualnego składu RN, należy więc go zmienić.

Słowem, premier zaproponował rozsiadanie nowe wybory do Rady Najwyższej. Za najbardziej dogodny termin uważa początek września.

Następna kwestia, zdaniem premiera, która stała na przeszkodzie radykalnych zmian w kraju, jest stan praworządności. W toku przywracający nagmiennie kwitnie korupcja, rozkrada się po prostu mienie państwowe, zaś organy praworządności nie potrafią zapobiec tej pladze. Tylko w toku jednej rewizji odnotowano przeszło 1000 poważnych nadużyć, a tymczasem prokuratura nie wszczęła ani jednej sprawy karnej. Jest to bardzo niebezpieczne dla państwa. Zatem premier proponuje podporządkować Prokuraturę Republiki, Ministerstwo Sprawiedliwości...

Trzecią poważną przeszkodą na drodze reform jest sama sytuacja w gospodarce.

— Praktycznie 95 proc. przedsiębiorstw przemysłowych pracuje rentownie — podkreślił G. Wagneriusz — a jednak wszystkie są zadłużone. Jest to wynik różnych machlojek gospodarczych specjalnie spręparowanych przez

pewne siły polityczne. W tym stanie przedsiębiorstwa przemysłowe nie mają możliwości wypłacać zarobków załogom. Właśnie tą drogą dąży się do wywołania niezadowolenia ludności, sparaliżowania całej gospodarki.

Komu to jest wygodne, jakie cele przysięgają tym siłom — trudno powiedzieć.

Odpowiadając na pytanie, czy czasem poniesienie premiera w dziedzinie zmian w strukturze rządu, w rozwiązaniu niektórych ministerstw nie mają charakteru osobistych sympatii i antypatii G. Wagneriusz zapewnił, iż nie.

— Jeżeli sprawa dotyczy Ministerstwa Energetyki, to ta placówka nie wywiązuje się ze swych obowiązków, pracuje tam zbyt mało specjalistów. Jego funkcje przejmą ministerstwa gospodarki oraz handlu i zapotrzączenia. Co do ministerstwa zdrowia i opieki społecznej, to o ich zespoleniu mówiono już prawie od pół roku — stwierdził premier. G. Wagneriusz również podkreślił, iż właśnie prerogatywa premiera jest formować rząd i wyłącznie on decyduje o strukturze i funkcjach każdego organu.

G. Wagneriusz odpowiedział również na szereg innych nurtujących dziennikarzy pytań.

Zygmunt WIRPSPA

O SYTUACJI W AFGANISTANIE

Jak podłża agencja France Presse, w Kabulu odbyło się pierwsze posiedzenie Tymczasowej Rady Modzahedinów Afganistanu, spośród 51 jej członków uczestniczyli 24, w tym przewodniczący rady Sebhullah Mojadedi i minister obrony Ahmad Szah Masud. Uważa się, że na drugim posiedzeniu będzie rozpatrywana kwestia utworzenia nowego rządu kraju.

Przywódca Afgańskiej Partii Islamskiej (API) Gulbedin Hekmatiar rozkazał swym bojownikom, by znajmowali „stanowiska obronne” poza granicami Kabulu. API oświadczyła ponownie, że

z Kabulu muszą być wycofane oddziały innych partii.

Jak podaje Reuter, były prezydent Afganistanu Nadżibullah przebywa w budynku misji ONZ, który blokuje modzahedini. Razem z swym bratem spędza czas przed telewizorem. Do budynku misji wrzucano już granat ręczny, który jednak nie eksplodował.

Przedstawiciel sekretarza generalnego ONZ Benan Sevan oświadczył, że los byłego prezydenta jest „niebezpiecznym problemem”.

(ITAR—TASS—ELTA)

Merostwo w obłężeniu

Zaiste, na brak wydarzeń w mieście narzekać nie możemy. Przyzwyczajaliśmy się do różnych pikiet, a ta, która zorganizowana przedzworzą przed gmachem samorządu, zakrawa wręcz na fantastykę. W czwartek o godzinie 11 rana przed merostwem zebrała się grupa ludzi, która pikietowała przeciwko złym warunkom mieszkaniowym byłych więźniów politycznych, zesłańców. Co prawda, wśród żądań, które stawiali, było też takie, by przewodniczącym samorządu Arunas Grumadas i mer miasta Arunas Sztramas podali się do dymisji.

Po kilku godzinach stania na ulicy uczestnicy pikiety wdarli się do merostwa, halasując, krzycząc, wkroczyli do gabinetu mera, gdzie akurat toczyła się narada zarządu. Na próżno mer miasta A. Sztramas, później przewodniczący samorządu A. Grumadas próbowali porozumieć się z pikietującymi, nawiązać dialog.

Zostali w gabinecie mera nie tylko do wieczora, ale cała noc.

Z samego rana zadzwoniłam tam, by zapytać, czy opuścili gmach nieproszeni goście, którym przewodniczył Petras Cidziakas. Okazuje się, że bynajmniej, wręcz odwrotnie, rozgościli się na dobre w gabinecie mera.

Wczoraj gospodarze miasta zorganizowali konferencję prasową, podczas której opowiedzieli o incydencie. Mer miasta zaznaczył: — Nie twierdzimy, że sytuacja mieszkaniowa byłych wię-

źniów politycznych jest dobra. Na dzień dzisiejszy mamy osoby, które potrzebują mieszkania, ale nie mamy możliwości zadowląć, gdyż w takiej sytuacji jest nie tylko grupa ludzi. Co się tyczy tyżdziska, to dawaliśmy im mieszkania dwukrotnie, ciągle biega.

Zresztą chcę zaznaczyć, że dzie zebrań w merostwie nie mniej nie reprezentują żadnej organizacji, co podkreślił Wspólnotę Zesłańców oraz Złku Byłych Więźniów Politycznych. Przedstawiciele polityczni z niażcy próbował też z nami porozumieć, ale na próżno.

Zresztą znów wrócić do W roku ubiegłym w przeddzień miom politycznym przydzielono 132 mieszkania. Zanonatrzywe w nie wyszły, pozostały przez 200 tysięcy rubli. To solidna liczba. Zresztą zdziwienie i niepokój bezprawne wdarcie się do mieszcznia, zajście go siłą do nazwywano wulgarnie i krają!

Dlatego też zebrań — nikiarke, deputowani — sztuczne żądania, by wycofano licję i przywrócić do normalności. Czy takim biwaniem rozstrzygnąć się swoje problemy? Wszystko musi być rozwiązane prawnie.

Piszemy notatkę o piątek 14. Jak dotychczas — o obłężeniu.

Helena GLADKOWSKA

PAULA ABDUL WYSZŁA ZA MĄŻ

SANTA MONICA, Kalifornia (Reuter—ELTA). Amerykańska pop-piosenkarka Paula Abdul we śród wyszła za mąż za aktora Emilio Esteveza. Obaj mają po 28 lat i jest to ich pierwsze małżeństwo. Wzięli ślub w bardzo skromnej atmosferze i, niestety, nie będą mieli miodowego miesiąca, gdyż Paula Abdul od piątku musi kontynuować swe koncerty wstępy.

Estevez jest synem aktora Martina Sheena. Niedawno razem z gwiazdą rockową Mickiem Jaggerem zagrał w filmie „Freejack”.

Dziennikarze w ambasadzie Polski

1 maja w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej odbyła się konferencja prasowa z okazji narodowego święta — Konstytucji 3 Maja. Do dziennikarzy zwrócił się Konsul Generalny RP Zdzisław Kitliński oraz radca, minister pełnomocny, charge d'affaires a. i. Mariusz Maszkiewicz.

Mariusz Maszkiewicz opowiedział o historii powstania drugiej na świecie i pierwszej w Europie nowoczesnej polskiej Ustawy Zasadniczej. Podkreślił on,

że tradycje demokratyzacji ustawy Zasadniczej sprząły się stulecia mądo do dziś wyczerpanie, szczególnie w krajach przygotowanych w Polsce i w Europie do jej przyjęcia i konstytucyj.

Zdzisław Kitliński oraz radca Maszkiewicz opowiedzieli o stanie pytania i odpowiedzi na historycznych i współczesnych stosunkach Polski.

Józef SZOSTAK

SOS: Ziemia

Z kołchozu do spółki, ale bez własnej ziemi

—tak w zasadzie odbywa się reforma rolna w rejonie wileńskim

Na pierwszy rzut oka wszystko tu toczy się swoją koleją: dzieci z rana spieszą do szkoły, dorośli kraszają się przy codziennych pracach gospodarskich, których z nadejszłym wiosną będzie przybywało. Pozostaje jednak są mylnie. Reforma rolna zainicjowana w sercach chłopów ziarna niepokoju. Chciałoby się, jakby dawniej, wycieczki wycieczki na swe pole wycieczki, że nikt nie będzie miał pretensji, nie pozabawiając odpowiedzialnego prawa hodowania zboża. Niepokój ogarnął również mieszkańców jednej z najdalejleższych okolic rejonu wileńskiego, wsi i wioseczek gminy Bujwidzkiej.

Zwrócić nam uwagę naszych ojców i dziadków — zwracają się oni do władz terenowych. Tamci zyskują się na brak dokumentów, proszą zakażką na odpowiedzi z archiwum. A wiosna nie czeka. Więc mieszkańcy gminy piszą:

"Zwracamy się w sprawie zwrotu ziem i lasów naszego ojca, Jana Grycwicza, który mieszkał we wsi Majkun, Miał 6 ha ziemi i 18 ha lasu na terenie Niemińskiego Gospodarstwa Leśnego. W 1991 r. złożyliśmy wszystkie dokumenty do służby reformy rolnej w Bujwidzkiej gminie. Potwierdzających dokumentów z archiwum nie otrzymaliśmy. Ale gmina ma plan z roku 1927, w którym jest wskazana ziemia każdego mieszkańca. Niejednokrotnie prośiliśmy pana Mincewicza, przewodniczącego służby reformy rolnej, aby wydał zawiadzenia na ziemię na podstawie tego planu. Odpowiedzi brzmiała: plan — nie dokument, nie ma jeszcze dokumentów z archiwum potwierdzających, że wasza ziemia nie była sprzedana. Zawiadzenie otrzymacie jesienią, teraz powstała spółka Babicz, możecie brać ziemię w dzierżawę.

Zwracaliśmy się do pełnomocnika rejonu pana Merkysa. Odpowiedź była taka sama. Uważamy, że to jest zwykła zwłoka i blokowanie sprawy".

List podpisywał Maria Subo, Waleria Weronika Werokowa, Janina Siawro i Stanisław Grycwicz, siostry i syn Jana Grycwicza, bezpośredni spadkobiercy ziem ojca, byłego właściciela. Zdawało im się, że nie ma potrzeby zniepokajać. Niech biorą pole i

las, które znają od dziecka, niech się cieszą z pierwszej brzozy i pierwszego siewu na własnym polu. Służba reformy rolnej czeka jednak na dokumenty z archiwum, pomimo że posiada kopię planu wsi z Państwowego Instytutu Projektowania Regulacji Rolnej. Jak twierdzi dyrektor Państwowego Archiwum Alfonsa Piliponisa, plany te są również archiwalnymi dokumentami. I jedynie dlatego, że archiwum nie dysponowało potrzebną kopiarką, robiono to na mocy umowy we wspomnianym instytucie.

Zresztą czy pracownicy służby reformy rolnej w Bujwidzach przypuszczali, że instytut robi kopie planów byłych posiadaczy i przekazuje je do gmin tak sobie, dla przyjemności czy tylko dlatego, że nie ma nic do roboty? Przecież 4 marca br. rząd podjął uchwałę nr 145, na której mocy rozszerza się liczbę dokumentów dających prawo do odzyskania byłej własności. Wśród tych dokumentów, które "nabrały mocy prawnej" i należy honorować także plany, właśnie takie, jakie są również w gminie Bujwidzkiej.

Gwoli ścisłości, kopie takich planów, które się zachowały w archiwum, zrobiono i rozesłano do większości gmin republik i ogółem objęły one 54 proc. jej powierzchni. Większość gmin więc nie czekając na dodatkowe dowody z archiwum, na podstawie tych planów, jeżeli się zgadzają z danymi w podaniu pretendenta do odzyskania posiadłości, przyznawają im prawo na daną posiadłość zadowolając interesantów. Zresztą w przypadku jakiegokolwiek niejasności, można się zwrócić do samych właścicieli, ich sąsiadów, którzy jeszcze pamiętają granice dawnych posiadłości, zebrać się i wspólnie ustalić to. Właśnie po to, jak rozumiemy, i są powołane gminne służby reformy rol-

nej — do myślenia, działania i decydowania, słowem, po to, by pomagały ludziom, znajdowały ich rozwiązania. Niewielkie w tym byłoby ryzyko i wydatek, bo przypuszczaloby podział ziem wśród jej prawowitych właścicieli, zmniejszyłoby niezadowolone. Tym bardziej członkowie służby dobrze wiedzą, że ich wniosek o przyznanie prawa do ziemi oraz oznakowanie jej granic jest wstępny i nie ostateczny, bo ma go zaakceptować nadrzędna służba, to jest rejonowa i dopiero potem wręcza się dokument z herbem potwierdzający ostateczne prawo do posiadłości.

Ale tu wolano czekać, bo po cóż te kłopoty? Lepiej ziemię przekazać spółce. Zjął w tym Stanisław Babicz. Właścicielem jest miejscowy z Majkun. Człowiek nadszywałczy przedsiębiorczy. Podjął się kierownictwa zamkniętą spółką akcyjną w pobliskich Osiennikach. Gdy rozpoczęła się prywatyzacja, coraz częściej przyjeżdżał do wsi. Przypomniał, że ojciec posiadał 20 hektarów pola i lasu. Wziął w dzierżawę fermę hodowlaną w Żwinianach na 100 sztuk. Potrzebne są pasze, a więc i ziemia. Wydzierżawił 130 hektarów, poprosił o teren przy fermie. I to wzbudziło niepokój mieszkańców wsi Żwiniany.

Chcą z swą spółką odebrać nam ziemię. Nie oddamy — zaprotestowali i równo zwrócili się do redakcji. W liście proszą o pomoc o odzyskanie ziemi, którą bez ich zgody zabiera do spółki S. Babicz. List podpisuje była więziarka polityczna, zesłanka syberyjska M. Kardziś oraz mieszkańcy wsi Żwiniany R. Łukszo, S. Grycwicz (czwarty podpis nieczytelny). Dokumentów na ziemię też w tym przypadku nie ma. Czy ma leżeć odgdyem? I dzierżawa (spółka dzierżawi ziemię) to nie

własność — uspokajają ich. — Macie prawo do waszej ziemi. Brak tylko dokumentów.

Jednakże niepokój ludzi jest uzasadniony. Przecież uchwała przewiduje, że teny obok ferm hodowlanych nie mają podlegać prywatyzacji (powierzchnię ustala się według normatywów przyjętych przez Ministerstwo Rolnictwa, uwzględniając liczbę bydła, wydajność ziemi itd.). Jeżeli więc nie mają zmiany, ziemię dla byłych właścicieli, którzy zechcą ją odzyskać, trzeba będzie wydzielać w innym wolnym miejscu lub zrekompensować, jeżeli na to się zgodzą...

Teraz już nie możemy powrócić w załatwieniu warunków w liście prośb, bo zapada decyzja nadrzędna, tymczasowo zaprzestając podziału i przekazywania ziemi. Trzeba ją uprawiać. I ten kto posiał — będzie jesienią zbierał plon.

Gmina służba w Bujwidzach przyjęła blisko 390 podań, do zwrotu czeka około 4 tys. ha ziemi. Zwróceno właścicielom zaledwie 120 ha. I chociaż działalność służby tej, podobnie jak innych, reglamentują różne przepisy, to staje się oczywiste, że przy takim tempie zwracania ziemi, jakie było dotychczas, minęłyby dziesięciolecia, nim wszyscy ją otrzymaliby. A przecież 31 grudnia br. kończy termin przedstawiania dokumentów potwierdzających prawo do własności — nieuczważalnie, ale się zbliża. Na ziemi natomiast szeregu wsi należących do gminy Bujwidzkiej, takich jak np. Arturdów, Łazaryjski, Szukiszki w ogóle żadnych dokumentów dotychczas się nie znajduje. Zwracać ziemię przez sądy? Owszem, w gminie jest już takie doświadczenie. Na podstawie świadków odzyskał 18 ha ziemi Zenon Kulleszo. Trwało to około miesiąca. A czy sądy, podobnie

jak teraz państwowe archiwum republik nie zostaną zasypane sprawami, czy potrafią wywiązać się ze swych obowiązków... Przecież archiwum, które w ciągu roku przy najlepszych chęciach jest w stanie odpowiedzieć na 20 tysięcy podań interesantów, otrzymało ich ponad ćwierć miliona... Cud może się stać tylko w bajce... I teraz już jest zrozumiałe, że do końca roku br. zarówno w Bujwidzach, jak i wielu innych służbach reformy rolnej, wszyscy pretendenci do ustalenia prawa na własność ziemską nie uzyskają odpowiedzi. Tym bardziej, że zarówno z gmin Wileńskich, jak i Kraju Kłajpedzkiego zachowała się w archiwum tylko nieznaczna część dokumentów — według słów dyrektora archiwum A. Piliponisa. Toteż szczególnie niezrozumiałe staje się ostatnie zarządzanie premiera rządu dotyczące prawa ustalania własności do ziemi i innych nieruchomości, które zezwala gminnym służbom reformy rolnej, rejonowym i miejskim komisjom prywatyzacji Kraju Kłajpedzkiego honorować dokumenty na odzyskanie własności z okresu powojennego. I całkowitym milczeniem pomija się Wileńszczyznę, której dokumentów archiwalnych zachowało się jeszcze mniej niż w kłajpedzkiej krainie. Trzeba mieć nadzieję, że to przeciżenie, czy błąd, zostanie w najbliższym czasie naprawione.

Fakty świadczą, że w rejonie wileńskim reforma rolna odbywa się na swój sposób, a mianowicie: z kołchozu do spółki rolniczej, ale bez własnej ziemi, a często i bez własnej woli. Wygląda, że Wileńszczyzna obecnie przeżywa drugą kolektywizację, której skutki miejscowa ludność odczuje nie od razu, ale już niedługo.

Danuta DANOWSKA,
Nikołaj NIKOLSKI

Stopa życiowa nadal się obniża

Rozmowa z kierowniczką działu płac w Departamencie Statystyki W. MOTIEKAITIENE

— Spadamy nadal!
— Szczęśliwy, widać spodziewamy się ratunku od zagranicznych inwestorów, zamiast zakasać rękawy... A tymczasem produkcja katastroficznie spada, brakuje pieniędzy na wypłaty, drożeją artykuły pierwszej potrzeby, żywność. Dziś już bez stówy, lub kilku, niekiedy nie chodzi do sklepu spożywczego na codzienne zakupy... Jak wyglądałaby sytuacja w marcu w świetle analizy statystycznej?
— Indeks cen detalicznych i taryf na towary użytku powszechnego oraz usługi nadal spadał. W porównaniu z lutym zmniejszył się on o 1,182, w porównaniu z grudniem 1991 r. — 2,629, a z grudniem 1990 r. — 12,5081.
— Może dąłoby się to jakoś jasniej wyrazić, w jankach, czy masłach?
— Nadal drożały nam towary i usługi. W ciągu miesiąca sól podrożała 3,5 razy, masło — 1,5 razy, nabiał — 1,4 razy, makaron — 0,20 proc., mąka, pieczywo — 0,20 proc., mąka, pieczywo, napoje alkoholowe — 0,

19 proc., mięso — 0,18 proc., sery — 0,16 proc., wyroby cukiernicze, kasze — 0,15 proc. Z towarów nieopozycyjnych: wyroby jubilerskie — 3,3 razy, benzyna — 2,2 razy, naczyńia szklane — 1,9 razy, naczyńia kuchenne — 1,5 razy, materiały budowlane — 0,34 proc., artykuły sportowe — 0,31 proc., tytoń — 0,30 proc.
W drugiej dekadzie kwietnia, w porównaniu z pierwszą, znów podniesiono ceny na makę, pieczywo, jaja, ziemniaki, warzywa, jabłka.
Zdrożały też usługi transportu, kulturalne, medyczne, szycie i naprawa odzieży, obuwia, telewizyjne, usługi pralnicze, usługi rytualne.
— Nie opłaca się umierać, ale i żyć nie jest łatwo. Wiele osób straszy, że żyje od pensji do pensji, wiele otrzymuje pobory ze znacznym opóźnieniem i to jest dla rodzin katastrofą.
— Rząd zwiększa zasiłki, podnosi w górę poprzeczkę średnich zarobków. W marcu wyniosły

one 3.240 rb., czyli o 16 proc. więcej niż w lutym. Po odliczeniu podatków zmniejszyły się do 2.761 rb. Średnie pobory w pierwszym kwartale ogółem wyniosły 2.772 rb., czyli 8,6 razy więcej niż w tym samym okresie roku ubiegłego.
— Gdzie lepiej ludzie zarabiają: w sferze produkcyjnej czy nieprodukcyjnej?
— Dysproporcja zmniejsza się, ale nadal istnieje. W lutym pracownik sfery materialnej zwiększone pobory o 20 proc., niematerialnej — o 27 proc. W marcu odpowiednio — 13 i 23 proc.
— Jak wygląda sytuacja według poszczególnych gałęzi gospodarki?
— Wzmyt taki przyrądek — w marcu rolnik zarobił 1.266 rb., czyli 2,8 razy mniej niż pracownik przemysłu. Jego stopa życiowa obniżyła się do minimalnej. A przecież w niektórych rejonach, jak Łazdyjski, prisenajski, moletski poziom życia obniżył się poza minimalny.
Ogółem znacznie zwiększyły się pobory pracowników handlu. Średnio wyniosły one w marcu 3.421 rb. Wykolidowały wyższych uczelni, zarobiły z kolei średnio po 2.876 rb., trochę więcej niż nauczyciele. Pracownicy transportu samochodowego mieli średnio po 3.322 rb., kolejowcy — 2.994 rb., lotniczek — 2.588 rb., trolejbusewego — 3.648 rb.
Pracownicy sfery usług z ko-

lei zarabiali średnio po 1.076 rb., czyli 3,5 razy mniej niż pracownicy przemysłu lekkiego. Mało zarabiał personel placówek żywnościowego zbiorowego. Znacznie mniej niż wynosi średnia w republice.
— I prawdopodobnie wzrost plac nie odpowiada nadal wzrostowi kosztów spożywców?
— Tak. Jeżeli w grudniu 1991 r. plac przewyższał średnio 4,3 razy minimum egzystencji, to w marcu — 2,8 razy.
— A co w budownictwie mieszkaniowym? Czasem ludzie wolą nie dojeść, więc nie małdach nad głową. Rząd zdecydował o udzielu kredytów na budownictwo mieszkaniowe, jednak nadal jest to chyba kosztowna przyjemność.
— Owszem. Ceny prac budowlano - montażowych od stycznia do marca wzrosły siedmiokrotnie. Szczególnie zdrożało budownictwo mieszkaniowe, obiektów oświatowych, lekarskich, handlowych.
— Do Ministerstwa Kontaktów Gospodarczych z Zagranicą przybyła grupa ekspertów z Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Mają nam doradzać, jak wybrnąć z recesji. Ale mnie się widzi, że na dany etap gospodarczym dopóki aparat będzie górował nad produkcją — nawet MFV nam nie pomoże...
— Dziękuję za rozmowę.
Barbara ZNAJDIŁOWSKA

Skakają nas nowe komplikacje
W bardzo wielu sklepach sprzedawcy nie wydają teraz reszty, widać z nich dorozca kopiejkę. Sprawy nie są takie to już nie pieniądze, żeby z ich pomocą kupić rąban, a wycinanie w sklepie 20 kopiejek — to na nowo. Zresztą, gdyby nie było pieniędzy, to bez tych 20 kopiejek nie da przecież kupić.
Wojtana wprowadzone do sklepu 500 czy sprzedawcy nie wiedzą, jak to zamierzali się brać, nie resztę!
Adam JURKIEWICZ

167

W 50 rocznicę majowych rozstrzałów w Ponarach

Pamiętamy i powinniśmy pamiętać

W czasie okupacji niemieckiej Ponary, położone w odległości 9–10 km od Wilna, były miejscem zbrodni ludobójstwa, którego dokonał obojętny litewski oddział specjalny, tzw. strzelcy ponarscy, na tysiącach Żydów, na 70.000 Żydów, ludziach innych narodowości. W ciągu trzech lat w Ponarach rozstrzelano przeszło 100.000 osób.

Od lipca 1941 r. rozpoczęła się masowa eksterminacja ludności żydowskiej. Do Ponar przywożono całe rodziny z wileńskiego getta.

Polacy stanowili drugą grupę po Żydach pod względem liczby ofiar. Żydzi gineli masowo, Polacy byli mordowani za świadomością podjętą walkę w konspiracji, w szeregach AK, ginęli też dlatego, że byli Polakami. Naszych rodaków - zmiomków przywożono z więzienia na Łukiszczach, z łobów gestapo, bądź jako zakładników.

27 września 1941 r. wywieziono z więzienia na Łukiszczach 300 Polaków i rozstrzelano w Ponarach; 5 maja 1942 r. — zamordowano tutaj 50 Polaków z księdzem Romualdem Świrkowskim, proboszczem parafii św. Ducha, przed wojną był dyrektorem Akcji Katolickiej w Wilnie; 9–17 maja — około 300 Polaków, w tym 80 uczniów oraz 5 uczennic gimnazjów wileńskich.

Wśród tej 300-osobowej grupy rozstrzelanych byli rodzeni bracia wileńskanki Genowefy Szyrnickiej. Po 50 latach po raz pierwszy wspominamy ich imiona.

— 28 stycznia 1942 r., w nocy przyjechali do nas trzech gestapowców w cywili, rozmawiali po litewsku — wspomina pani Genowefa. — Po przeprowadzeniu w mieszkaniu rewizji aresztowali moich braci: 20-letniego Juliana i 24-letniego Leonarda. Jeden z gestapowców mnie również chciał zabrać, lecz drugi powiedział, że „jest za młoda, nie ma 16 lat, jeszcze żałują nasiedzieć się”. Tatuzi zabrał litewski, prosił, by nie zabierali synów. Odpowiedzieli, żeby milczał bo i jego zabrają. Dopiero potem dowiedziałam się, że bracia należeli do tajnej polskiej organizacji, do powstającej Ar-

mii Krajowej.

Starszy brat, Leonard, w 1939 r. walczył pod Warszawą. W grudniu wrócił do Wilna z odmożonymi nogami. Przed wojną był instruktorem Czerwonego Krzyża, więc uczył chłopców robić opatrunki rannym i obchodzić się z bronią. Zbierali się w naszym mieszkaniu przy ul. Słowackiego (obecnie Mindaugo) 24.

Młodszy brat, Julian, z kolegami starał się zdobywać broń u Niemców.

Podczas rewizji gestapowcy znaleźli bibułę, którą przychodziła odbierać mniej więcej 25-letnia pani Tekla z Lipówki, oraz drukarenkę. Na szczęście nie natrafili ani na granaty, ani naboje, które w tym czasie bracia przechowywali w mieszkaniu. W przeciwnym razie los całej naszej rodziny byłby przesydzony.

Tamtej nocy aresztowano 17 chłopców z grupy moich braci. Trzy tygodnie torturowano ich w gestapo. Potem przeniesiono do więzienia na Łukiszczach, a w pierwszej połowie maja 1942 r. rozstrzelano w Ponarach. Że już nie ma Juliana i Leonarda, uswiadomiliśmy sobie, gdy 15 maja na Łukiszczach nie przyjeżdżo paczek. A jednak mieliśmy nadzieję, że może żyją. Pisaliśmy podania do gestapo. Po roku otrzymaliśmy pismenną odpowiedź, że Juliana i Leonarda Szyrnickich skazano na karę śmierci, wyrok wykonano. Po dwóch wspaniałych chłopcach został tylko ten papier z gestapo...

Braci Szyrnickich 13 maja 1942 r. rozstrzelali „strzelcy ponarscy”. W odnalezionym dokumencie gestapo z dn. 12 maja, w którym figurują pod nr nr 4 i 5, perfidnie napisano, że wszystkie wymienione osoby są zwolnione z aresztu. W rzeczywistości zostali zamordowani w Ponarach.

4 maja br., o godz. 8 w kościele św. Ducha w Wilnie odprawiono bżdzie nabożeństwo za dusze Juliana i Leonarda Szyrnickich oraz ich kolegów. Siostra zamordowanej Genowefy Szyrnickiej prosi o współuczestnictwo w żałobnej Mszy Świętej.

14 czerwca 1942 r. w Ponarach rozstrzelano Zbyszka Skłodowskiego ps. „Kura” komendanta konspiracyjnego

Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie Kowieńskiej. Po kilku miesiącach zamordowano Wandę Rewieńską, doc. Uniwersytetu Stefana Batorego, geografą, adiunkta Zakładu USB, autorkę prac naukowych, harcmistrzynię. W czasach okupacji pracując w konspiracji uczyła swego mieszkanka osobom zagrożonym oraz sporządzała im fałszywe dokumenty.

„Nigdy nie zapomnę momentu, kiedy opuszczała na zawsze celę — wspomina łączniczka AK, nieustraszona badaczka zbrodni ponarskiej, zabiegała o upamiętnienie tego miejsca martyrologii Polaków wileńskich, Helena Pa-sierska z Gdańska. — Otworzyły się z trzaskiem drzwi i strażniczka oznajmiła krótko: „Rewieńska, zabieraj rzeczy i wychodź”. Pomogliśmy no zbierać rzeczy, pani Wanda na progu dobitnie powiedziała: „Zegnajcie! Polska nie zgine!”

W tym samym czasie został zabrany z celi więziennej na Ponary doc. dr Mikołaj Taranowski, młody, zdolny pracownik Obserwatorium Meteorologicznego Uniwersytetu Stefana Batorego.

Wczesnym rankiem 17 września 1943 r. w Ponarach rozstrzelano 10 Polaków - zakładników w odwecie za wykonanie wyroku śmierci na inspektorze litewskiej policji kryminalnej Marianie Padabie, który cieszył się złowrogą sławą, szczególnie gorliwie współpracując z gestapo, bezwzględnie tropił i niszczył polskie podziemie. Zlikwidowany został przez egzekutywę Komendy Okręgu AK. Wileńskie gestapo natychmiast nakazało litewskiej policji zaaresztować zakładników w tym rekrutujących się spośród elity polskich intelektualistów.

Od kul „strzelców ponarskich” zginął Kazimierz Pelczar, dziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego, profesor patologii ogólnej, prezes Izby Lekarskiej w Wilnie, światowej sławy onkolog, jeden z nielicznych specjalistów europejskich w tej dziedzinie, twórca pierwszego przed wojną w Polsce Centrum Onkologii w Wilnie. Z chwilą wybuchu II wojny światowej

ten wspaniały naukowiec otrzymał propozycję z uniwersytetów włoskich: proponowano mu m.in. objęcie katedry patologii i onkologii w uczelni rzymskiej. Prof. Pelczar odmówił bo, jak oświadczył, „był potrzebny społeczeństwu polskiemu w Wilnie”. W ciężkich czasach wojennych jako Polak - patriota śpieszył z pomocą jej potrzebującym.

Wśród ofiar znalazł się także Mieczysław Gutkowski, wybitny uczony, profesor skarbowości i prawa skarbowego, kierownik Zakładu Prawa Skarbowego Uniwersytetu Stefana Batorego. Wśród 10 zakładników zostali również zamordowani: Mieczysław Engiel, adwokat, przed wojną przewodniczący Stowarzyszenia Chrześcijańskich Związków Zawodowych w Wilnie; kpt. Eugeniusz Biegłorański; por. Kazimierz Antuszewicz; kierownik biura Włodzimierz Manrik; urzędnik Tadeusz Lothe; chemik Stanisław Grynkiewicz; robotnik Aleksander Orłowski.

W Ponarach zostali rozstrzelani: Władysław Zgorzeński, podkomendny gen. „Wilka”; Romuald Piekarski, oficer Wojska Polskiego; Jerzy Zaharski, współpracownik dowódcy grupy „Młód”; Bronisława Krzyżanowskiego; Maria Tomkiewiczówna, instruktorka łączniczek, zwanych Kozami; Władysław Cynk, jeden z kolejarzy, pracujących w dywersji; Jan Kazimierz Mackiewicz; Henryk Piłs, za którego duszę oraz dusze jego kolegów w 1990 r. w kościele św. Ducha odbyło się nabożeństwo żałobne zamówione przez siostrę zamordowanej Helenę Gulanowską z Lublina. Razem z akowcami, patriotami współpracującymi z podziemiem leżą tu 4 osoby z rodziny Marii Kaczyńskiej: Witold, Jadwiga, Czesław i Wiktor Li-sowscy; Halina Konec i wielu, wielu innych. Lista znanych i nieznanych ofiar Ponar nie jest zamknięta. Jeżeli ktokolwiek posiada informacje o nich, prosimy o wiadomości.

Od razu po wojnie Żydzi postawili w Ponarach pomnik z odpowiednim napisem w języku hebrajskim, Polacy — krzyż drewniany z Męką Pańską. W czasach stalinowskich, w 1952 r. to wszystko zburzono.

W 1990 r. pomnik dla swoich rodaków ustawili Żydzi. W listopadzie

NA ZDJĘCIU: Leonard Szyrnicki w 1942 r., przed aresztowaniem.

tegoż roku stanął w Ponarach 10-metrowej wysokości dębowy krzyż poświęcony pamięci Polaków. W związku z tym bodajże największym problemem — poza negocjacjami z władzami miasta w sprawie uzyskania zgody na postawienie krzyża — było uzgodnienie jego usytuowania z Towarzystwem Kultury Żydowskiej. Chodziło o to, że według kanonów judaizmu krzyż i tablice pamiątkowe żydowskie nie mogą się znajdować w bezpośredniej odległości od siebie. Problem międzywojnowy przy wzajemnym szacunku i zrozumieniu został rozstrzygnięty.

Krzyż poświęcił ks. Felicjan Poluskiwicz z Warszawy. Następnie — przy współdziałaniu Związku Polaków, Fundacji Kultury Polskiej na Litwie i Klubu Żołnierzy AK Ziemi Wileńskiej — przy krzyżu odsłonięto pomnik. Jego projekt wykonał Jaunutis Makariunas, zrealizowali go pod kierownictwem Ireneusza Gwizdka i przy poparciu ówczesnego pełnomocnika PKZ w Wilnie Jerzego Jarzębowskiego pracownicy PKZ z Białegostoku: Włodzimierz Kirylenko, Jan Kiekczewski, Jan Niemczyński, Wiesław Stowicki, Paweł Petrych, Tadeusz Czop. Ofiarne pracowały również wileńskie Jan Tubielewicz i Czesław Łozowski. Ogronne pomocy udzielił dyrektor muzeum w Ponarach Algis Karosas.

Podczas żałobnej Mszy Świętej ks. Czesław Wierzbicki z woj. gdańskiego poświęcił pomnik z napisem:

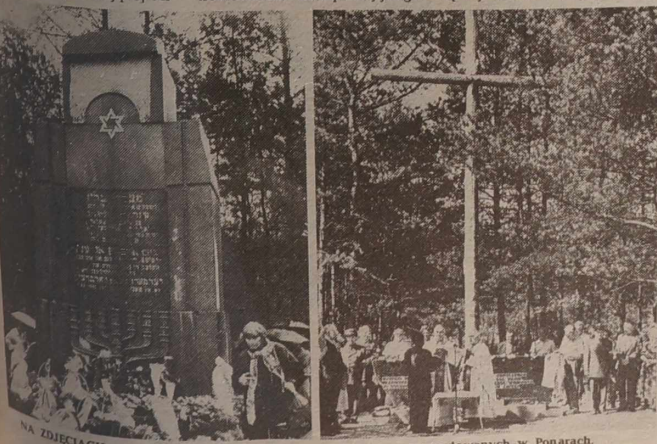
„1941—1944 Pamięci wielu tysięcy Polaków zamordowanych w Ponarach w hołdzie — rodacy Ziemi Wileńskiej! Wieczny odpoczynek racz im dać Panie a światłość wiekuisztą niechaj im świeci Amen”.

Jerzy SURWŁO
Zdjęcia i repr.
Walerego Charina

Okradziono Galerię Obrazów we Lwowie

LWÓW (RIA—ELTA). 29 kwietnia 4 nieznanymi zbrojczykami okradziono lwowską Galerię Obrazów. W szatni pozostawili torbę z nabojem dymnym, którego wybuch odwrócił uwagę strażników muzeum. Korzystając z zamieszania przestępcy wycieli z ram kilka płócien wybitnych polskich malarzy ubiegłego stulecia —

Jana Matejki i Artura Grottgera i rzucałi się do ucieczki, oddając kilka strzałów do stojących na drodze ludzi. Zginęli kierownik działu sztuki zachodnioeuropejskiej D. Szelest i zastępca dyrektora do spraw administracyjnych i gospodarczych J. Wóweczak. Przestępcy zdolali zbiec wraz ze skradzionymi obrazami.

NA ZDJĘCIACH: przy pomnikach pamięć Żydów i Polaków, pomordowanych w Ponarach.

Mocarstwa wobec Konstytucji 3 Maja

Konstytucja 3 Maja została uchwalona 201 lat temu (3 maja 1791 r.). Była ona drugą po Stanach Zjednoczonych na świecie i pierwszą w Europie. Ustawa Zasadnicza zmosiła liberum veto, zakazała konfederacji, osłabiła pozycję magnaterii. Natomiast umocniła państwo i pozycję w nim rzędu.

O ile Konstytucja 3 Maja została przyjęta w całym kraju z niekłamana radością, budząc silne emocje i wielkie nadzieje, to reakcje — tak opinii europejskiej, jak i sąsiadów Polskiej — były różnorodne. Narody Europy i Ameryki fakt proklamowania Konstytucji 3 Maja przyjęły nadzwyczaj entuzjastycznie. Natomiast rządy państw sąsiednich w większości zachowały rezerwy, a nawet wrogość. Widziały one w wydarzeniach polskich pochod idę Rewolucji Francuskiej na wschód Europy.

Konstytucję 3 Maja powitał radośnie sławny Amerykanin Tomasz Pajze i angielski publicysta i mówca Edmund Burke, który w znamiennych i podniosłych słowach stwierdził: „Nikt straty nie poniósł, nikt poniżonym nie został. Począwszy od króla aż do dziennego wyrobnika... żadna kropla krwi nie przysnęła: nie było tam ni zdrady, ni obelgi, ni znowu na czyj honor, srozsze nad zabójstwo od miecza: ni przysposobionej lęza religii, obyczajów ani lupiestwa, ani konfiskaty; żaden obywatel pojmowany, żaden więziony nie został, żaden wygnany. Lecz takowe podziwiania godne postępowanie, zachowane było jedynie dla tego chwalebne go związku, którego celem było utrzymanie prawdziwych, istotnych i nieodzownych praw człowieka”. I dalej: „Na koniec to wielkie dzieło ten ma zaszczyt najcenniejszy, że zawiera w sobie nasiona coraz dalszego ulepszenia w porządku wnoszeniu się na tych samych zasadach, które naszą starą brytańską konstytucję czynią tak wybora. Tu jest powód powinowazania i święcenia

Na 201 rocznicę Ustawy Zasadniczej

gazeta ta przytacza opis ciekawych manifestacji, jakie miały miejsce w Birmingham i Londynie, do których porównywano dokonania polskie z tym, co miało miejsce przed laty w Waszyngtonie. Artykuły powyższe świadczą, jak szerokie kręgi zataczała sława tego wielkiego aktu Sejmu Czteroletniego i jak głęboko przeniknęła do obcych społeczeństw świadomość nieprzemijającej wartości polskiego aktu rewolucyjnego o światowym znaczeniu.

Dla rozumienia doniosłości i znaczenia Konstytucji wiele wnoszą nam relacje obcych posłów przebywających w Warszawie podczas uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Jednym z nich był niezwykle życzliwie wobec Polski usposobiony reprezentant Francji Aleksander Bonneau (w przyszłości swą przyjaźń wobec

Polski okupi długoletnim więzieniem w twierdzy petersburskiej). W swej depeście z 4 maja 1791 roku przesłanej do ministra spraw zagranicznych Francji pisał on o obrzytmym entuzjazmie, który ogarnął mieszkańców Warszawy i przewidziano poważne i korzystne następstwa dla przyszłych wydarzeń polskich.

Rzecz znamienna, że nawet nieprzychylni do Polski usposobiony agent francuski Joseph Aubert w swej depeście z 7 maja 1791 roku do Montmorina, ministra spraw zagranicznych Francji, chwalił Polaków, że potrafili tak długo zachować sekret o planach wprowadzenia Konstytucji.

W sposób szczegółowy

panu zatem wyrazić w sposób jak najbardziej oczywisty moje szczerze gratulacje królowi, marszałkom sejmu i tym wszystkim, którzy przyczynili się do tego wielkiego dzieła”.

Również poseł saski Franciszek Essen w swej depeście z 7 maja 1791 roku do ministra spraw zagranicznych Saksonii Johanna Adolfa Lossa stwierdził, że to ważne dla Polski i Europy wydarzenie „dokonało się w wielkim porządku, w jednolity sposób niezwykle skromny i że nie doszło do rozlewu krwi mimo niepokojów i trwogi na co środki przygotowawcze mogłyby wskazywać”.

Powszechnie wiadomo, że Katarzyna II i cały rząd rosyjski był od pierwszej chwili wrogo ustosunkowany do polskich przemian. Naszym zdaniem, wyrok na Konstytucję 3 Maja zapadł w Petersburgu za chwilę, gdy tam dotarła pierwsza wiadomość o Konstytucji. Katarzyna II twierdziła, że Polacy zakasowali wszelkie szalenstwa paryskiego Zgromadzenia Narodowego, czekali tylko na dogodną chwilę, kiedy w sposób bezwzględny ukarze Polaków za ich zachwaleśny o niepodległość.

Znamienne było stanowisko Prus. Faktycznie mimo pierwszych gratulacji ze strony Fryderyka Wilhelma II postawa rządu pruskiego była zdecydowanie wroga, a Prusom w istocie głównie zależało na zbliżeniu z Rosją i przyszłym rozbiore Polski.

W sposób niezwykle głęboki scharakteryzował istotę polityki Prus wobec Polski wspomniany już Aubert, który stwierdził w swej depeście z 14 maja, że w Berlinie wzmacniają się coraz bardziej wpływy stronnictwa rosyjskiego na cele którego stoi książę Moellendorff i minister Schullenburg, którzy zmierzają zdecydowanie w kierunku polityki, jaką Fryderyk Wielki zajmował

wobec Polski. Trudno jednoznacznie wypowiedzieć się o postawie Austrii. Jakkolwiek rozwijała ona propozycję działalności zmierzającą do poparcia Konstytucji w Petersburgu, to jednakże ze względu na zagrożenie ze strony Francji była ciągle bardzo uległa wobec Petersburga. Faktem jest, że dla Austrii i ważniejsza była przyjaźń z Rosją, niż poparcie Konstytucji.

Na skutek całego spłotu niekorzystnych wydarzeń europejskich (groźba konfliktu z Francją, śmierć Leopolda II, zakończenie konfliktu Rosji z Turcją, brutalna przemoc Rostr i Prus, brak jednolitej wśród Polaków, zupełne niecierpienie się z groźbą interwencji rosyjskiej) wspaniały zryw narodu polskiego musiał skończyć się tragicznie. Oczywiście, targowiczanie byli tylko pretekstem, ale poparcie siłą zbrojną wobec braku prawdziwej siły do obrony stał się czynnikiem dość istotnym. Niemniej jednak Konstytucja 3 Maja jakkolwiek obalona przez zdradców targowiczan i armię rosyjską, a także przez zdradę pruską, stała się dla Polaków gwiazdą przewodnią w ich 123 lata trwającej walce o niepodległość i odzyskanie własnej państwowości.

Pamiętać jednak zawsze należy o tym, że była to Konstytucja uchwalona przez Polaków, a nie narzucona im przez obcego władcę — jak to było w okresie napoleońskim i przez obce mocarstwa — jak to było w okresie międzywojennym. Nauki, jakie z niej płyną, są zawsze aktualne. Nie była ona — jak niektórzy twierdzą — testamentem upadającej Polski, ale trwałym programem na przyszłość, z którego wynika, że błędy, które popełniono, a z których najważniejszym był brak jednolitej spory o sprawy trzeciorzędne, powinny zostać uwielimowane. Z błędów tych powinno się wreszcie wyciągnąć jeźeli to możliwe, własne wnioski.

Prof. dr hab. Henryk KOCOŃ

Prenumerata w „Aurze”

„Aura” — tak się obecnie nazywa księgarnia „Przyjaźń” (al. Głedymina 2). Tradycyjnie już, gdy się rozpoczyna prenumerata, placówka ta przekształca się w swego rodzaju urząd pocztowy, gdzie można zaobnovać prasę polskojęzyczną, ukazującą się w Juiuz.

Wizję w najbliższy wtorek od godz. 10 do 14, a w czwartek od 15 do 17 będzie przyjmowana prenumerata na II półrocze br. Przymyślmy, że trwać ona będzie tylko do 30 maja. Czasu więc — niewiele. Zamiast wyśtawac w kolejkach w urzędach pocztowych, radzimy pójść do „Aury” — we wtorki i czwartki. Inf. wt.

Pamięci artysty

W Moskwie w ośrodku filmowym na Krasnej Priesni z wielkim sukcesem odbył się kolejny wiecór z cyklu „Gwiazdy wszystkich czasów”. Był on poświęcony 55 rocznicy urodzin wybitnego polskiego aktora filmowego Zbigniewa Cybulskiego. Przez cały miesiąc w Moskwie trwać będzie przegląd filmów z udziałem tego artysty. T. ANDRIEJEW

W ojczyźnie pradziadów

Ostatnio w Wace Trockiej odbyła się niecodzienna uroczystość. Przy byłej posiadłości hrabiów Tyszkiewiczów zebrano się blisko pół tysiąca osób — miejscowych i gości. Przybył również arcybiskup wileński J. E. biskup Juozas Tunaitis. W obecności gości z Anglii — córek hrabiego Jana (ostatniego z tut. rodu) — Izabelli Tyszkiewicz i Anny Marii Tyszkiewicz - Hooper, wyświecił on odrestaurowaną kaplicę Tyszkiewiczów. Przez długie lata przechowywano tu nowozy sztuczne, wapno, cement. W roku 1975 z inicjatywy mieszkańców i dzięki wsparciu materialnemu filii Instytutu Rolnictwa w Wace kaplicę zaczęto restaurować. Do pracy tej zabrał się młody architekt Walentinas Wileikis, a wykonywał prace złotnicy - witrażyści, metaloplasty, specjaliści od wyrobów marmurowych Wileńskich Pracowni Restauracyjnych. Odbyła się ekshumacja zwłok 10 osób znajdujących się w krypcie i odrestau-

rowano trumny. Tu grzebano również zamieszkałych za granicą i tam zmarłych krewnych Tyszkiewiczów.

Na wyświęcenie kaplicy przybył pełnomocnik rządu na rejon wileński Arturas Merkys, który się znacznie przyczynił do prac restauracyjnych, proboszcz kościoła w Landwarowie Wytautas Rudis i in.

Siostry hrabianki Tyszkiewiczówny były wzmuszone śpiewem dziecięcego chóru z kościoła landwarowskiego, mszą odprawioną w językach litewskim i polskim. Na grobie ojca złożyły 53 przywiezione przez nie goździki. Właśnie tyle lat nie były one w posiadłości ojca, skąd wyjechały jedna w wieku lat siedmiu, a druga — jako półtoraroczne dziecko.

Juozas MALASZAUSKAS

NA ZDJĘCIACH: odnowiona kaplica; siostry Tyszkiewicz z proboszczem W. Rudkiem.

Fot. Bronisława Kondratowicz

NIEDZIELA, 3 MAJA

LTW-1
 9.00 - Wiadomości, 9.15 - Videofilm „W sercu Litwy” - 10.20 - Armia Litwy 11.00 - Nasz jęz. 12.00 - Filmy anim. 12.40 - Koncert zryw. 13.40 - Bumierag 14.10 - Rozmowy w niedzielę 15.10 - Film dok. 16.10 - Program dla wierzycy. 16.40 - Koncert na Dzień Matki. 17.00 - Ojczyzna. 17.35 - Koncert. 18.00 - Wiadomości. 18.10 - Film fab. 19.30 - Koncert. 20.05 - Dobranocka. 20.25 - Reklama. 20.30 - Panorama. 21.00 - Stanowisko przewodniczącego RN republiki. 21.15 - TV zabawa. 22.00 - Program kulturalny. 22.30 - Sala baletowa”. 23.15 - Wiadomości wieczorne. 23.30 - Cd. „Sali baletowej”.

LTW-2
 8.55 - „Liet.Loto”. 9.00 - Melodie liryczne. 9.15 - Program dla wierzycy. 9.30 - Niedzielny poranek. 11.00 - Studio MT. 11.35 - Upominek muzyczny z Niemiec.

Moskwa I
 6.00 - Godzina siły ducha. 7.00 - Gimnastyka rytmiczna. 7.30 - Program. 7.35 - Ciągłenie „Sportlo”. 7.45 - Sport dla wszystkich. 8.15 - Wczesnym rankiem. 12.35 - Premiera TV serialu „Bogaci też placzą”. 14.00 - Dziennik. 14.15 - Program. 14.20 - Klub podróżników. 15.10 - Teledisko. 15.20 - Panorama. 16.00 - TV Nowa. 16.75 - Kuchnia polityczna. 16.55 - Walt Disney przedstawia. 17.45 - Dziennik. 18.00 - Piłkarskie mistrzostwa Rosji „Dynamo” (Moskwa) - CSKA. II połowa. 18.55 - Film fab. „Błkiny żołnierzy”. 21.00 - Wyniki. 21.45 - „Bren Ring”. 23.00 - Dziennik. 23.20 - Program. 23.25 - Aktorska wielkanoc. 0.15 - Tańce, tańce, tańce.

TV Rosji
 7.00 - Więści. 7.20 - Mistrzostwa w koszykówce zawodowców NBA. 8.20 - „Super Boul”. 8.20 - Chcicie, to wierzcie. 8.35 - W wolnym czasie. 8.55 - Rosja niezmana. 10.05 - Kreskówka. 10.20 - Aty-baty. 11.00 - Encyklopedia rosyjska. 11.30 - Megapolis. 12.00 - Zysk powodzenia. Program konkursowy. 13.00 - Więści. 13.20 - Film fab. „Piraci XX wieku”. 14.45 - Samochody mistrzostwa świata w klasie „Formula-1”. 15.50 - TV swatka. 17.00 - Lekkieżewo. 18.00 - Program telewizyjny. 18.55 - Reklama. 19.00 - Więści. 19.20 - Święto go. 19.30 - Prema TV. 19.30 - Twarz do Rosji. 20.15 - Show. 20.15 - Sztafeta lekkoatletyczna przed Sędzówce Koto. 21.55 - Reklama. 22.00 - Więści. Prognoza astrologiczna za jutro. 22.20 - Karuzela sportowa. 22.30 - Kawiamia rockowa.

PONIEDZIAŁEK, 4 MAJA

LTW-1
 18.30 - Dziennik. Studio polskie. Więści. 18.50 - Stop AIDS. 19.00 - Studio sportowe. 19.20 - Telegad. 19.30 - 31.02. 03. 20.00 - Dobranocka. 21.25 - Reklama. 20.30 - Panorama. 21.00 - Reforma rol. 21.45 - Film fab. „Bilet do Teat Machau”. 23.15 - Dziennik wieczorny.

LTW-2
 Koncert. 18.20 - Lekcja wioskowego. 18.35 - Zasiłek. 19.00 - Przeglad regionalny. 19.35 - Dziennik. 19.45 - Lekcja niemieckiego.

Moskwa I
 7.00 - Więści folkloru. 7.30 - Film dok. 8.00 - Kreskówka. 8.40 - Bumierag. 9.10 - Wierzy luba cyrk. 10.40 - Film fab. dla dzieci. 11.50 - Nieznana Tatrowa. 12.35 -

Film fab. „Bogaci też placzą”. 14.00 - Dziennik. 14.20 - Program audycji. 14.25 - Kreskówka. 14.40 - Szerzej krag. 16.25 - Film dok. 20.00 - Dziennik. 20.35 - Film fab. 21.40 - Portret na tle. A. Gorbunow. 22.20 - Koncert. 23.00 - Dziennik. 23.20 - Program audycji 23.25 - Super model-92.

TV Rosji
 7.00 - Więści. 7.20 - Czas ludzi interesu. 8.25 - Nasz sad. 8.55 - Folklor. 9.40 - Film fab. dla dzieci. „Bajka o bajce”. 10.10 - Videofilm „Skryzpek” - Film 2. 11.05 - Film „Legenda o miłości”. 11.55 - Kreskówka. 12.05 - Panorama dok. 13.00 - Więści. 13.20 - Film fab. „Zenia, Zeniczka i Katusza”. 14.40 - Film TV „Bruno Bauer wyjdzie ostatni”. 15.20 - Z życia teatru. 16.05 - Wielka Brytania dziś. 16.45 - Program cyrkowy. 17.10 - Panorama dok. 17.30 - R. Charles. 50 lat za muzyce. 18.55 - Reklama. 19.00 - Więści. 19.20 - Co dzień święto. 19.30 - Film fab. „Santa Barbara”. 20.20 - Petersburgski balet. 21.00 - Piate klo. 21.55 - Reklama. 22.00 - Więści. 22.20 - Prognoza astrologiczna. 22.25 - Piate klo. „Cichy dom”. 23.20 - Anegdoty od Adama.

WTOREK, 5 MAJA

LTW-1
 7.45 - Dzień dobry. 8.10 - Wiadomości ze świata. 8.25 - 01.02. 03. 8.55 - Nasz jęz. 9.25 - Uczymy się litewskiego. 9.40 - Stop AIDS. 9.50 - Studio sportowe. 18.30 - Dziennik. Studio polskie. Więści. 18.50 - Telekaruzela. 19.20 - TV film dok. 19.50 - Referendum. 20.00 - Dobranocka. 20.25 - Reklama. 20.30 - Panorama. 21.00 - Reforma rolina. 21.15 - Program gospodarczy. 22.10 - Spektakl TV. 23.00 - Fakt. 23.15 - Dziennik wieczorny.

LTW-2
 17.55 - Lekcja wioskowego. 18.10 - Zasiłek. 18.35 - Przeglad regionalny. 19.15 - Koncert. 19.30 - Dziennik. 19.45 - Lekcja niemieckiego.

Moskwa I
 5.00 - Poranek. 7.35 - Kreskówki. 8.10 - Koncert. 8.30 - Film fab. 9.35 - Koncert. 10.15 - Film dok. 11.00 - Dziennik. 11.25 - Instytut czwieka. 12.05 - Gimnastyka rytmiczna. 12.35 - Program informacyjno-muzyczny. 13.05 - Kreskówka. 13.15 - Igrzyska parolimpijskie-92. 13.55 - Notes. 14.00 - Dziennik. 14.25 - Sport i nie tylko. 14.45 - Film fab. Odc. 1. 16.05 - Dziecięcy klub muzyczny. 16.45 - Telemaraton międzynarodowy. 17.00 - Dziennik. 17.25 - NEP. 20.00 - Dziennik. 20.40 - Nowe studio. Podczas przerwy o 23.00 - Dziennik.

TV Rosji

7.00 - Więści. 7.20 - Złota ostroga. 8.05 - Język francuski. 8.35 - W wolnym czasie. 8.50 - Język francuski. 9.20 - Godzina dla dzieci (z lekcyj franc.). 10.20 - Nasz sad. 11.50 - Szczeble kariery. 11.05 - Pięltrzym. 11.50 - Film fab. „Santa Barbara”. 12.40 - Kwestia chłopska. 13.00 - Więści. 13.40 - Tam - tam - dziennik. 15.15 - Film fab. „Dziecięce marzenia”. 15.35 - Studio „Wzrost”. 16.05 - Film TV. 16.15 - Przestrzeń plus. 16.45 - TINKO. 17.00 - Transroseter. 17.45 - Wiadomości kryminalne. 18.00 - W parlamencie Rosji. 18.15 - Gubernator. 18.45 - Film dok. 18.55 - Reklama. 19.00 - Dziennik. 19.20 - Co dzień święto. 19.30 - Film fab. „Santa Barbara”. 20.20 - Weekend w Singapurze. 20.40 - Program inform-analityczny. 21.10 - Swiat sportu. 21.40 - Kurier interesu. 21.55 - Reklama. 22.00 - Więści. 21.20 - Reklama. 22.25 - Sportowa karuzela. 22.30 - Opinia publiczna. 22.40 - Przeglad tenisowy. 23.05 - M. Woloszyn i Kottebel. 23.15 - Koncert.

SKRODA, 6 MAJA

LTW-1
 7.45 - Dzień dobry. 8.10 - Wiadomości ze świata. 8.25 - Nasz elementarz. 8.30 - Zdro-

wie rodzinny. 9.00 - Ojczyzna. 9.35 - Nadzieje i losy. 18.30 - Dziennik. Studio polskie. Więści. 18.50 - Audycja literacka. 19.20 - Na fall odrodzenia. 19.50 - Dobranocka. 20.25 - Reklama. 20.30 - Panorama. 21.00 - Reforma rolina. 21.15 - Studio państwowe. 22.00 - Pamięć muzyczna. 22.55 - Audycja rozrywkowa. 23.15 - Dziennik wieczorny.

LTW-2

18.00 - Lekcja wioskowego. 18.15 - Zasiłek. 18.40 - Przeglad regionalny. 19.20 - 15 minut o AIDS. 19.45 - Lekcja niemieckiego. 20.00 - Dziennik.

Moskwa I

5.00 - Poranek. 7.35 - Kreskówki. 8.20 - Dziecięcy klub muzyczny. 9.00 - Film fab. „Hamowanie w niebie”. 10.15 - Przeglad pikarski. 10.45 - Jak osiągnąć sukces? 11.00 - Dziennik. 11.20 - Pod znakiem „Pi”. 12.10 - Program sportowy. 13.10 - Notes. 13.15 - Telemixt. 14.00 - Dziennik. 14.20 - Dzisiaj i wtedy. 14.50 - Film fab. „Wypadek na lotnisku”. 16.05 - Rock maks. 17.00 - Dziennik. 17.25 - Maksyma. 17.55 - Kreskówka. 23.25 - Piłka nożna.

TV Rosji

7.00 - Więści. 7.20 - Temat z wariacjami. 8.05 - Język niemiecki. 8.35 - W wolnym czasie. Nasi przyjaciele - koty. 8.50 - Język niemiecki. 9.20 - Studio „Wzrost”. 9.50 - Film fab. dla dzieci. „Baśka o bajce”. 10.20 - Gubernator. 10.50 - Koncert estradowy. 11.50 - Film fab. „Santa Barbara”. 12.20 - Kwestia chłopska. 13.00 - Więści. 15.00 - Tam-tam - dziennik. 15.15 - Szczeble kariery. 15.30 - Temat z wariacjami. 16.15 - Program chrześcijański. 16.45 - TINKO. 17.00 - Transroseter. Daleki Wschód. 17.45 - Wersja. 18.00 - Twarz do Rosji. 18.15 - Studio „Notabene”. 18.55 - Reklama. 19.00 - Więści. 19.20 - Co dzień święto. 19.30 - Film fab. „Santa Barbara”. 20.20 - Reporter. 20.40 - TV teatr Rosji. „Motyl motyl”. 21.55 - Reklama. 22.00 - Więści. 22.20 - Prognoza astrologiczna. 22.25 - Hagiografia.

CZWARTEK, 7 MAJA

LTW-1
 7.45 - Dzień dobry. 8.10 - Wiadomości ze świata. 8.25 - Nasz elementarz. 8.30 - Program dla dzieci. 9.30 - Szkoła i społeczeństwo. 10.00 - Audycja rozrywkowa. 19.30 - Dziennik. Studio polskie. Więści. 18.50 - Na mistrzostwach NBA. 19.30 - Polityka. 20.00 - Dobranocka. 20.25 - Reklama. 20.30 - Panorama. 21.00 - Reforma rolina. 21.15 - Takie jest życie. 21.45 - Film fab. „Zjawia Conterville”. Podczas przerwy o 23.15 - Dziennik wieczorny.

LTW-2

18.15 - Lekcja wioskowego. 18.30 - Przeglad regionalny. 19.10 - Piramida. 19.40 - Lekcja niemieckiego. 20.00 - Dziennik. 20.35 - Audycja poznawcza z Włoch. 21.15 - Katalocka trybuna. Film fab. Podczas przerwy o 22.00 - Dziennik.

Moskwa I

5.00 - Poranek. 7.35 - Kreskówki. 8.20 - Koncert. 9.00 - Międzynarodowy telemarat. 23.00 - Dziennik. 23.25 - Mistrzostwa Europy w bilardzie. 23.55 - Program rozrywkowy.

TV Rosji

7.00 - Więści. 7.20 - Szczeble kariery. 7.35 - K-2 przedstawia. Na ekranie Ameryka. 8.05 - Język hiszpański. 8.35 - W wolnym czasie. 8.50 - Język hiszpański. 9.20 - Temat z wariacjami. 10.05 - TV teatr Rosji. „Motyl” - motyl”. 11.20 - Pedagogika dla wszystkich. 11.50 - Film fab. „Santa Barbara”. 12.40 - Kwestia chłopska. 13.00 - Więści. 15.00 - Tam - tam - dziennik. 15.15 - Telegromadzenie. 15.55 - Dokumentalna na panoram. 16.15 - Szkoła menadżerów. 16.45 - TINKO. 17.00 - Panowie towarzysze. O współczesnym ruchu kade-

ckim. 17.15 - Rosja i świat. 17.45 - W parlamencie Rosji. 18.00 - Międzynarodowy telemarat. 18.55 - Reklama. 19.00 - Więści. 19.20 - Co dzień święto. 19.30 - Cdn. telemarat. 20.30 - Chrono. 21.00 - Piętko. 21.55 - Reklama. 22.00 - Więści. 22.20 - Reklama. 22.25 - Sportowa karuzela. 22.30 - Piate klo cdn. 23.20 - Konkurs tańca.

PIĄTEK, 8 MAJA

LTW-1
 7.45 - Dzień dobry. 8.10 - Wiadomości ze świata. 8.25 - Pod własnym dachem. 9.10 - Klajpedzki Kraj. 9.30 - Dziennik. Studio polskie. Więści. 18.50 - Na międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża. 19.00 - Izba przyjęć premiera. 19.55 - Nasz elementarz. 20.00 - Dobranocka. 20.25 - Reklama. 20.30 - Studio N.M. 21.15 - Reforma rolina. 21.30 - Labirynt. 22.30 - W świecie filmu. Podczas przerwy o 23.20 - Dziennik wieczorny.

Moskwa I

5.00 - Poranek. 7.35 - Filmy rys. 8.10 - Film-koncert. 8.50 - Film fab. „Pani Maria”. 10.35 - Filmy dok. 11.00 - Dziennik. 11.25 - Klub podróżników. 12.15 - Siatkówka męczyzna. ChRL - WNP. 13.15 - Notes. 13.20 - Brydż. 13.45 - Biznes-klasa. 14.00 - Dziennik. 14.25 - Film fab. „Wypadek na lotnisku”. Odc. 3. 15.40 - Między nami, dziewczynkami. 16.20 - Człowiek i prawo. 17.00 - Gubernator. 17.25 - Film fab. dla dzieci. „Emil z Lennebergi”. Odc. 5. 17.50 - Film publ. o marszałku G. Żukowie. 18.50 - WID: Pole cudów. 19.45 - Dobranocka. 20.00 - Dziennik. 20.40 - WID. Podczas przerwy o 23.00 - Dziennik. 0.15 - Film fab. „Odłot powstrzymuj się”.

TV Rosji

7.00 - Więści. 7.20 - Czas ludzi interesu. 8.20 - Język angielski. 8.50 - W wolnym czasie. 9.05 - Język angielski. 9.40 - Studio „Notabene”. 10.20 - Pars-major. 10.50 - Paralele. 11.15 - Film fab. „Pasiasty rejs”. 12.40 - Kwestia chłopska. 13.00 - Więści. 15.00 - Tam-tam - dziennik. 15.15 - Pierwsza runda. 15.30 - Transroseter. 16.15 - Przestrzeń plus. 16.45 - TINKO. 17.00 - Otwarty świat. 17.45 - M-zjeżdżonienie. 18.00 - Program „Eks”. 18.30 - Biała wrona. 18.55 - Reklama. 19.00 - Więści. 19.20 - Co dzień święto. 19.30 - Wieczory muzyczne. 20.15 - K-2 przedstawia. 21.35 - Reklama. 22.00 - Więści. 22.20 - K-2 przedstawia. Film fab. „Koma”.

SOBOTA, 9 MAJA

LTW-1

9.00 - Dziennik. 9.15 - Dla dzieci. 10.15 - Klajpedzki Kraj. 11.15 - Słowo chrześcijańskie. 11.25 - Panorama tygodnia. 11.40 - Zgoda. 12.40 - Uczymy się litewskiego. 12.55 - Białoruski program. 13.15 - Gest. 13.45 - Film dok. 14.15 - Muzyka jazzowa. 14.45 - Zitrowe. 15.10 - Audycja o R. Karłauskasie. 15.40 - Sport. 16.50 - Program folklorystyczny. 17.45 - Audycja dla wierzycy. 18.15 - Dziennik. 18.25 - Litwa i świat. 19.10 - Audycja dla kobiet. 20.00 - Dobranocka. 20.25 - Reklama. 20.30 - Panorama. 21.00 - Referendum. 21.10 - Pod własnym dachem. 21.55 - Tańce towarzyskie. 22.25 - Mistrzostwa świata w pilce nożnej. 23.15 - Dziennik wieczorny.

LTW-2

9.25 - Program Litwy Wschodniej. 10.25 - Przeglad regionalny. 11.05 - Program dla dzieci. 12.15 - Kalendarz. 12.30 - Cudzego bólu nie ma. 13.30 - Elmstudio.

Moskwa I

7.00 - Kreskówki. 7.40 - Videokanal „Wspólnota”. 8.55 - Radio „Program rozrywkowy”. 9.25 - Zwycięzca. 16.30 - Film fab. „Zenia, Zeniczka i Katusza”. 17.50 - Pamięci poległych w walce z faszyzmem. 18.05 - Księżycowa Sonata I.

van Beethovena. 18.25 - Hokejowe mistrzostwa świata. Podczas przerwy o 19.10 - Dobranocka. 20.00 - Dziennik. 20.35 - Hokejowe mistrzostwa świata. 21.15 - Festiwal piosenki żołnierskiej. 23.00 - Dziennik. 23.20 - Program audycji. 23.25 - Cd. festiwalu piosenki żołnierskiej. 23.55 - Film fab. „Był maj”.

TV Rosji

7.00 - Więści. 7.20 - Panorama dok. 7.50 - Przeglad koszykówki. 8.20 - Multi-pulti. 9.00 - Program „03”. 9.30 - Panorama dok. 10.00 - Videokanal plus jedenaście. 11.15 - Jak będziemy żyli? 12.00 - Mohikanie. 12.30 - Transmisja świątecznego pochodu weteranów wojny, orkiestr z Rosji, USA, Niemiec, Włoch. Podczas przerwy - Więści. 14.30 - Film fab. „Dwaj żołnierze”. 15.50 - Teleanak „Fortuna”. 16.30 - Pięltrzym. 17.15 - Retro. Błkiny piomyk. 17.50 - Pamięci poległych w walce z faszyzmem. 18.00 - Koncert z okazji Dnia Zwycięstwa. 18.55 - Reklama. 19.00 - Więści. 19.20 - Co dzień święto. 19.30 - Cd. koncertu. 20.30 - „Film fab. „Zenia, Zeniczka i Katusza”. 21.55 - Reklama. 22.00 - Więści. 22.20 - Reklama. 22.25 - Retro - program muzyczny. 22.55 - Konkurs piosenki z Eurovizji.

NIEDZIELA, 10 MAJA

LTW-1

9.00 - Dziennik. 9.15 - Film anim. 9.55 - Stolica. 10.25 - Język litewski. 10.55 - Jeden świat. 11.45 - Niedzielnia muzyka. 12.15 - Audycja dla uczni. 13.15 - Koncert zryczy. 14.15 - Audycja w języku polskim. 15.15 - Audycja dla wierzycy. 16.00 - Folklor. 16.30 - Ojczyzna. 17.15 - Balet. 17.55 - Dziennik. 18.05 - Film fab. „Głos księżycy”. 20.00 - Dobranocka. 20.25 - Reklama. 20.30 - Panorama. 21.00 - Stanowisko przewodniczącego Rady Najwyższej. 21.15 - Telegrad. 22.00 - Program kulturalny. 22.40 - W salach koncertowych świata. 23.15 - Dziennik wieczorny. 23.30 - Po-slowie.

LTW-2

6.00-8.40 - Program studia Ostankino. 8.40 - Film anim. 9.00 - „Lietloto”. 9.05 - Koncert. 9.15 - Audycja dla wierzycy. 9.30 - W niedzielny poranek. 11.00 - Studio MT. 11.45 - W świecie koszykówki. 12.15-0.10 - Program Ostankino.

Moskwa I

6.00 - Godzina siły ducha. 7.00 - Gimnastyka rytmiczna. 7.30 - Ciągłenie „Sportlo”. 7.40 - Kreskówka. 8.00 - Wczesnym rankiem. 8.00 - Wszystko jest możliwe. 12.15 - Trzy spotkania z W. Astafiewem. 13.05 - Film fab. „Bogaci też placzą”. 13.50 - Hokejowe mistrzostwa świata. 16.30 - Legenda i baśnie ludowe różnych krajów (Szkocja). 16.35 - Panorama. 17.15 - Walt Disney przedstawia. 18.05 - Dziennik. 18.25 - Hokejowe mistrzostwa świata. 21.00 - Wyniki. 21.45 - Nagroda tańca Benua. Podczas przerwy o 23.00 - Dziennik.

TV Rosji

7.00 - Więści. 7.25 - Mistrzostwa świata w koszykówce. 8.25 - Tokost: Moskwa - Nowy Jork. 9.25 - Chcicie, to wierzcie. 9.55 - Kreskówka. 10.20 - Gadu-gadu. 11.55 - Dżentelmen-show. 12.30 - Vis a vis. 13.00 - Więści. 13.20 - Film fab. „Piekna Barbara z dżugim warkoczem”. 14.50 - W świecie zwierząt. 15.50 - Telewizyjna swatka. 15.55 - Piłka nożna. 17.50 - Temat z wariacjami. 18.20 - Maski-show. 18.55 - Reklama. 19.00 - Więści. 19.20 - W przedmiedzi święta. 19.30 - Film fab. „Maggie”. 20.00 - Twarz do Rosji. 20.15 - Film fab. „Kontrola na drogach”. 21.55 - Reklama. 22.00 - Więści. 22.20 - Sportowa karuzela. 22.30 - Rock-kawiar-
 168

Rocznice tygodnia

5 maja 1817 r. urodził się Florian Cenowa (Ceynowa, Cejnowa, zm. 1881), badacz folkloru i dialektu kaszubskiego, znany polski działacz polityczny, lekarz.

6 maja 1867 r. urodził się Bolesław Antoni Jedrzelewski (zm. 1914), publicysta i tłumacz, założyciel Spółdzielni Wydawniczej „Książka” w Krakowie.

Przed 125 laty, 7 maja 1867 r. urodził się Władysław Stanisław Reymont (zm. 1925), polski powieściopisarz i nowelista, laureat Nagrody Nobla.

7 maja 1922 r. w Kownie odbył się pierwszy mecz pierwszych mistrzostw Litwy w piłce nożnej.

8 maja 1945 r. nastąpiła kapitulacja III Rzeszy.

Przed 150 laty, 9 maja 1842 r. zmarł Karol Otto Kniaźlewicz (ur. 1762), generał, uczeńnik powstania 1794 r., w okresie powstania listopadowego reprezentant Rządu Narodowego Polski w Paryżu.

10 maja 1947 r. zmarł Julius Osterwa (ur. 1885), aktor, reżyser, pedagog, założyciel i dyrektor teatru „Reduta” w Warszawie.

10 maja 1977 r. zmarł James Jones (ur. 1921), pisarz amerykański.

Ekran

HELIOS — I sala — „Szalony jeździec” (Niemcy-Francja) — o 11.10, 13.15, 17.19, 20.50. II sala — „Trudne dziecko-2” (USA, komedia, wideo) — o 10.30, 12.20, 14.20, 18.20. „Związek” (Włochy, melodramat wideo) — o 16.10, 20.20.

PERGALÉ — „Budzący zgrozę” (USA) — o 12.14, 16.18, 20.10.

WILNUS — „Aniol-III” (USA) — o 11.13, 15.17, 19.21.

ŁAZDYNAI — „Błękityn piornik” (USA) — o 14.18, 18.15.

Zwroćcie mój skóro (Francja, komedia) — o 16.15, 20.30.

KINOCENTRUM — (kino „Planeta”) I sala — „Sledząc na gęta”) I jest mi dobrze” (CSRF) — o 12.14, 14.40. „Nowa fala” — o 17.20.

Maleńki żołnierz (Rosja, dla dorosłych) — o 11.18, 14.40. „Na lewo od windy” (Francja, komedia) — o 13.16, 20.40. „Świadek” (Francja, Włochy) — o 14.50.

DRAUGYSTÉ — „Policjant z Hollywood” (USA) — o 14.30, 18.30. „Obnażona w kapeluszu” (Rosja) — o 16.30, 20.30.

AUSZRA — „Komandosi” (2 serie, Indie) — o 10.30, 13.30, 17.30, 20.30.

AIDAS — „Pragnienie śmierci” (USA) — o 16.19, 20.30. „Biaganie” (Rosja) — o 17.45.

TIEWNE — wideosala — „Amerykański Ninja-3” — o 12.16. „Strefa przysięgi” — o 14.16. „Terminator-2” — o 18.16. „Poculni, Jezabel” (dla dorosłych) — o 20.30.

WIDEOSALA — (Fabianiski, S. Stanewiczyńska 24, tel. 353-933): „Oddział „Delta-3” — o 14.16. „Przybysz z drugiej planety w innym ciele” — o 16.16. „Harley Davidson i kowboj Marlboro” — o 18.16. „Zombi” (horror) — o 20.2. 3.V — filmy animowane dla dzieci — o 12.

Telewizja Polska

NIEDZIELA, 3 MAJA

10.00 — „Telekanek”. 10.55 — Język angielski dla dzieci. 11.00 — „Operacja Mozart” — serial prod. francusko-niemieckiej. 11.30 — „Rzeka Żółta” (9) — serial dok. prod. japońskiej. 12.20 — Koncert zyczeń. 12.50 — Transmisja uroczystej odprawy warty honorowej przed Grobem Nieznanego Żołnierza w rocznicę Konstytucji 3 Maja. 14.05 — Piesni na wielką rocznicę. 14.20 — „Tęczywoz muzyk-roc”. 15.05 — W starym kinie: „Król kobiet” (cz. 2 — ost) — film prod. USA. 16.25 — Mistrzostwa świata w hokeju na lodzie: USA-Polska. 17.10 — Moda i uroda. 17.30 — „Pieprz i wanilia”. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — „7 dni — świat”. 19.05 — „Paradise — znaczy raj” — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorka. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Rodzina Straussów” (9) — serial prod. niemiecko-amerykańskiej. 22.00 — Sportowa niedziela. 22.30 — Kabaretowa lista przebojów. 23.20 — Świat filmu animowanego. 23.50 — Retransmisja koncertu z kostiola Św. Krzyża w Warszawie.

PONIEDZIAŁEK, 4 MAJA

17.10 — Program dnia. 17.15 — Program nastolatków. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — „Antena”. 19.00 — „AII” — serial prod. USA. 19.30 — „Kraje, narody, wydarzenia”. 20.00 — Opinia publiczna. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — Teatr telewizyjny — Marian Hemar „To, co najpiękniejsze”. 22.55 — Mistrzostwa świata w hokeju na lodzie: Polska — Niemcy. 23.25 — „Aby do świtu” — tenlowe-wia TP. 23.45 — Wiadomości wieczorne. 24.00 — „Miłość blondynki” — film fab. prod. czechosłowackiej.

WTOREK, 5 MAJA

13.10-17.10 — Telewizja edukacyjna. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — „Król Bugs” — serial prod. USA. 19.00 — „Druga rewolucja rosyjska” (6) — serial dok. prod. angielskiej. 20.00 — „Narodziny firmy”. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Dynastia” — serial prod. USA. 22.00 — Publicystyczne studio „Zapis”. 23.15 — „Rock-express”. 23.45 — Wiadomości wieczorne. 24.00 — „Wódka, pozwól żyć” — program Halszki Wasilewskiej. 0.25 — „Family album”. 0.50 — Poezja na dobranoc.

APTECZKOWY SKARBIEC

Wzłąć 400 g sadła i 6 dużych zielonych jabłek, pokrajać na kawałki, przemieszać i wtopić w piekarniku na małym ogniu, aby się nie przypalily. Następnie włąć 12 ziółek i wycierać do białości z jedną szklanką cukru. Dodać tam również 400 g pokruszonej czekolady. Przecedzić przez sito sadło z

NIEZASTĄPIONY ŚRODEK PRZECIWKO WYCIENCIENIU, ANEMII I SUCHOTOM W POZĄTKOWYM STADIUM

Oficjalna medycyna w tak zwanych krajach kulturalnych zna wiele środków, jakie zaleca

ŚRODA, 6 MAJA

13.15-17.10 — Telewizja edukacyjna. 17.10 — Program dnia. 17.15 — Dla młodych widzów: „Latający Holender”. 17.45 — Kino nastolatków: „Ostatni elektryczny rycerz”. (2) — serial prod. USA. 18.15 — „Klinika zdrowego człowieka”. 19.00 — „Bill Cosby Show” — serial prod. USA. 19.30 — „Encyklopedia II wojny światowej”. Inwestycja powstanie (2). 20.00 — Dziesięć minut dla ministra pracy. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — Finał Pucharu Zdobywców Pucharu w piłce nożnej. „Monako” — „Werder” Brema. 22.10 — „Redif” — program publicystyczny. 23.25 — „Aby do świtu” — tenlowe-wia TP. 23.45 — Wiadomości wieczorne. 24.00 — „Dom” (3) — „Warkocz naszych dziewcząt będą białe” — serial TP.

CZWARTEK, 7 MAJA

13.00 — Wiadomości. 13.15-17.10 — Telewizja edukacyjna. 17.10 — Program dnia. 17.15 — Dla młodych widzów: „Kwant”. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — Magazyn katolicki. 19.00 — „Sherlock Holmes i Dr Watson” (10) — serial prod. angielsko-polskiej. 19.25 — „Zwierzęta Ameryki” — film dok. prod. USA. 19.55 — „Prawo i bezprawie” — program zrecznika praw obywatelskich. 20.15 — Dobranoc. „Dziwny świat kci. Filmona”. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Detektywy z Nicei” — serial prod. francuskiej. 22.35 — „Pogaz”. 23.05 — „Telemuzak” — magazyn muzyki rozrywkowej. 23.35 — „Kuluary”. 23.45 — Wiadomości wieczorne. 24.00 — Dobranoc. 24.05 — „Divertimento” — Skrzypek z kwartetu im. Czastuskiewicza. 0.50 — Poezja na dobranoc.

PIĄTEK, 8 MAJA

12.30 — Program red. rolnej. 12.40 — Moja modlitwa. 13.00 — Wiadomości. 13.15-17.10 — Telewizja edukacyjna. 17.15 — Dla najmłodszych: „Cluchcia”. 18.00 — Język angielski dla dzieci. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — „Laboratorium” — „Panna Rei”. 18.55 — Za kierownicą. 19.00 — „Dziedzictwo Guldenburgów” (10) — serial prod. niemieckiej. 19.50 — „Łoza” — magazyn aktualności teatralnych. 20.15 — Dobranoc. „Bouli”. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Zwyczajność miłości” — serial. 22.35 — „Polskie ZOZO”. 22.50 — Magazyn 60/90. 23.25 — „Aby do świtu” — tenlowe-wia. 23.45 — Wiadomości wieczorne. 24.00 — „Siódemka w jedyne”. Wieczór

baletowy „Witajcie nowi purytanie”. 1.35 — „Noc z gwiazdami” — program rozrywkowy ze Szczecina.

SOBOTA, 9 MAJA

8.30 — Program dnia. 8.35 — „Więści”. 8.55 — „Wszystko o dźwięku”. 9.20 — „Z Polski”. 9.30 — „Rynek Agrow”. 10.00 — Wiadomości poranne. 10.10 — „Ziarno”. 10.35 — „5-10-15”. 11.30 — Język angielski dla dzieci. 11.35 — „Wojownicze zdowie Nijaa” — serial animowany prod. USA. 12.00 — „Świąteczny przynioy” — film przyrodniczy prod. francuskiej. 12.30 — Koncert zyczeń. 13.00 — Wiadomości. 13.15 — Wędrówki Dalekie i bliskie. 13.50 — „Eko-echo”. 14.00 — „Dzwony cerkwi” — wokalny program publicystyczny. 14.30 — My i świat. 14.30 — magazyn. 15.00 — Walt Disney przedstawia. 15.15 — Wiedzywny Teatr Rozmaitości. Vaclav Havel „Wernisarz”. 17.05 — „Z Polski rodem” — magazyn pokonny. 17.40 — Poradnik domowy. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — „Między kobietą a styllem”. 19.00 — „Detektyw w suttanie” — serial prod. USA. 19.45 — „Z karmel wśród zwierząt”. 20.00 — Mała wiadomość DD. 20.10 — Dobranoc. „Wodniczki”. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — „Polskie ZOZO”. 21.20 — Sportowa sobota. 22.00 — Konkurs piosenek Eurovizji z transmisją z Malmö. 1.05 — Film fabularny.

NIEDZIELA, 10 MAJA

8.55 — Program dnia. 9.00 — „Rolnictwo na świecie”. 9.15 — „Dylematy” — program red. rolnej. 9.35 — „Notowania”. 10.00 — „Telekanek”. 10.35 — Język angielski dla dzieci (46). 11.00 — „Operacja Mozart” (1) — serial prod. francusko-niemieckiej. 11.30 — „Rzeka Żółta” (10 — ost) — serial dok. 12.20 — Koncert zyczeń. 12.50 — Magazyn „Morze”. 13.20 — „Tydzień” — magazyn rolniczy. 14.00 — Teatr dla dzieci. Eugenisz Szwarz „Nagi król” cz. 1. 16.15 — Studio sport. 17.15 — „Smak życia” — program Maigrozaty Snakowskiej. 17.55 — „Klub samotnych serc”. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — „7 dni — świat”. 19.05 — „Paradise — znaczy raj” (19) — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorka. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Rodzina Straussów” (10) — serial prod. niemiecko-amerykański. 22.00 — Sportowa niedziela. 22.30 — Piosenki z kabaretu Oli Lipińskiej. 23.30 — Świat filmu animowanego. 24.00 — Teatr w kadrcze: „Śmierźna muza” — wokół teatru okręgu socrealizmu.

KTO URODZIŁ SIĘ 2 MAJA

To ludzie pracy. Liczą przede wszystkim na siebie i dlatego może mniej się rozczarować innymi. W tym, co robią, są wierni i konsekwentni. Cechą ich duża pogody ducha i uczciwość. Ze swoimi przedsięwzięciami skutki osiągać wolą, a trudniej niż inni. Wzburza to ich żądności i mściwość. Preferują różnych sposobów, aby zdobyć w życiu więcej niż mają. Ich idea, poglądy i koncepcje są wrodościem. Są zbyli konserwatywni, aby elastycznie reagować na zmieniający się rzeczywistość. Dogmatyzm nie pozwala im w porę dokonywać wartościowań swoich ocen.

KTO URODZIŁ SIĘ 3 MAJA

Są szlachetni i nieszczytliwi. Mają duże zdolności artystyczne. Są przy tym bardzo pracowici. Nie ustają w poszukiwaniu nowych kształtów swojej działalności. Towarzyszy im nieustanny niepokój twórczy. Pierzą, bronić swoich koncepcji. Odważnie podejmują się nowych, nie poznanych jeszcze form działania. Naturę mają wrażliwą i delikatną. Osoby o tak subtelnej konstrukcji psychicznej wymagają dużą zmienność nastrojów i uczuć, od których zależna jest ich aktywność życiowa.

KTO URODZIŁ SIĘ 4 MAJA

Nie miewają wewnętrznych rozterek, ani zbyt wielką wrażliwość. Są zdecydowanie zarowno w poglądach, jak i w czynach. Pracowitość i wytrwałość doprowadzi do namacalnych sukcesów. Mniej mówią, więcej działają. Są niezwykle cierpliwi, co wychodzi im zazwyczaj na korzyść. Na ogół bywają żywciami w anksunku do otoczenia i czuli dla najbliższych. Potrafią się niecierpieć ponad miarę, ale nie pozwalają to zbyt przywar. Swoje poglądy i oceny zmieniają niezwykle wolno, a powodzenie życiowe rodzi w nich zarozumiałostwo.

Kalendarium

- Sobota (2.V) jest 125 dniem 1992 r. Do końca roku 243 dni.
- * Znak Zodiaku — Byk.
- * Imiennicy: Zygmunta, Anastazego, Anatolia, Witomina.
- * Wschód Słońca — 5.39, zachód — 20.55. Długość dnia 15 godz. 16 min.
- * Księżyc Nów o 20 godz. 45 min.

Niedziela (3.V)

- * Imiennicy: Marii, Antoniny.
- * Wschód Słońca — 5.37, zachód — 20.57. Długość dnia 15 godz. 20 min.

Poniedziałek (4.V)

- * Imiennicy: Floriana, Moniki.
- * Wschód Słońca — 5.36, zachód — 20.59. Długość dnia 15 godz. 24 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 2 maja zachmurzenie zmienne, ber opady, wiatr południowy, mglisto-kowany. Temperatura 15-17 stopni ciepła. W ciągu następných dniów dni nieznaczne opady, temperatura w nocy 4-9, w dzień 13-18 stopni ciepła.

WYNAJME

część budynku gospodarczego. Zwracać się po 18.00. Wilno, tel. 74-30-86.

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 2019, Wilno, al. Laiswes 60. Indeks 67218. Cena 1,50 rb. (20 kop. akcyza). W Polsce — 800 zł. Zam. 1622 Nr rejestracji — 322. Drukarnia przedsiębiorstwa „Spauda”.

TELEFONY: Redaktor — 42-79-81, zastępcy redaktora — 42-79-84, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49. Działy: państwa i samorządu terytorialnego — 42-78-63; ekonomiczny — 42-78-54, etyki, rodziny i prawa — 42-79-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, stoleczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, feteletonów i sportu — 42-90-63, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-70, fotokorespondenci — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60.

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

Usługi XERO oraz biuro ogłoszeń i reklamy — ul. Sobucz 1 (od powiatu) czynne od 9.00 do 17.00 w dniach pracy. Tel.: 62-66-04.

PILNE ogłoszenia są przyjmowane w redakcji, al. Laiswes 60, 12 piętra, pokój nr 1212, tel. 42-69-83.